

ПРОТОКОЛ № 03
от заседанието на Комисията по правни въпроси към
Пленума на Висшия съдебен съвет,
проведено на 08.02.2021 г.

Днес, 8 февруари 2021 г., понеделник, от 15,00 ч. в сградата на Висшия съдебен съвет, се проведе заседание на Комисията по правни въпроси към Пленума на ВСС в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА
ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ: ГЕОРГИ КУЗМАНОВ - отсъства

ЧЛЕНОВЕ: СТЕФАН ГРОЗДЕВ
ВЕРОНИКА ИМОВА
ПЛАМЕН НАЙДЕНОВ
АТАНАСКА ДИШЕВА
ЕВГЕНИ ИВАНОВ

На заседанието присъстват експертните сътрудници на комисията Димитър Ненов – директор на дирекция „Правна“, Диляна Янкова – главен експерт – юрисконсулт в дирекция „Правна“, Кристина Григорова – главен експерт – юрисконсулт в дирекция „Правна“ и техническият сътрудник на комисията – Стефка Барова.

Включва в дневния ред следните допълнителни точки:

- Писмо от Главния секретар на администрацията на Главния прокурор във връзка с решение на Комисия по правни и институционални въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 2/16.01.2017 г.;

- Писмо от министъра на правосъдието във връзка с определяне на участници в състава на работна група със задача изготвяне на проект за изменение и допълнение на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше юридическо образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“.

ДНЕВЕН РЕД:

1. ОТНОСНО: Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване, изпълнение и постановяване на актове за обезпечаване на имущество. (ВСС-1171/26.01.2021 г.)

**КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:**

1.1. ПРИЕМА ЗА СВЕДЕНИЕ проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване, изпълнение и постановяване на актове за обезпечаване на имущество, тъй като предложенията за изменения и допълнения в него са извън приложното поле на чл. 30, ал.2, т.13 ЗСВ.

2. ОТНОСНО: Проект на Решение на Министерски съвет за приемане на Анализ на изпълнението на Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2015 – 2020 г.) и за приемане на Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2021 – 2027 г.) и Пътна карта за изпълнение на Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2021 – 2027 г.). (ВСС-1229/27.01.2021 г.)

**КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:**

2.1. ИЗРАЗЯВА положително становище по проект на Решение на Министерски съвет за приемане на Анализ на изпълнението на Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2015 – 2020 г.) и за приемане на Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2021 – 2027 г.) и Пътна карта за изпълнение на Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2021 – 2027 г.).

2.2. ПРЕДЛАГА на Пленума на Висшия съдебен съвет да вземе следното решение:

1. **ИЗРАЗЯВА** положително становище по проект на Решение на Министерски съвет за приемане на Анализ на изпълнението на Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2015 – 2020 г.) и за приемане на Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2021 – 2027 г.) и Пътна карта за изпълнение на Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията (2021 – 2027 г.).

2.3. ВНАСЯ като точка в дневния ред за разглеждане на заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет на **18.02.2021 г.**

3. ОТНОСНО: Проект на Правилник за администрацията на Върховния касационен съд

**КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:**

3.1. ИЗРАЗЯВА положително становище по проекта на Правилник за администрацията на Върховния касационен съд, като проектът се допълни със следните изменения и допълнения:

- Сегашният текст на чл. 47 става ал.1;
- Към чл. 47 се създава ал. 2 със следното съдържание:

„(2) Страните и техните представители могат сами да копират и фотографират книгата по делата при извършване на справка. На адвокат, който не е пълномощник на страна по делото, копия от приложени към делата книга се предоставят въз основа на писмена молба и след разпореждане на съдията.“

3.2. ВЪЗЛАГА на отдел „Правно обслужване и нормативна дейност“, дирекция „Правна“, АВСС, на основание чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове, да публикува на интернет страницата на Висшия съдебен съвет, раздел „Обществени консултации“, справка за постъпилите предложения и обосновка за неприетите предложения по проект на Правилник за администрацията на Върховния касационен съд.

3.3. ПРЕДЛАГА на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет да вземе следното решение:

1. **ПРЕДЛАГА** на Пленума на Висшия съдебен съвет, на основание чл. 342, ал. 1 от Закона за съдебната власт, да приеме Правилник за администрацията на Върховния касационен съд.

2. На основание чл. 342, ал. 3 от Закона за съдебната власт Правилникът за администрацията на Върховния касационен съд да се обнародва в Държавен вестник.

3.4. ВНАСЯ като точка в дневния ред за разглеждане на заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет на **18.02.2021 г.**

4. ОТНОСНО: Предложение за изменение и допълнение на Правилата за командироване на съдии, прокурори и следователи, приети с решение на Висшия съдебен съвет по протокол № 25/27.06.2013 г.

**КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:**

4.1. ВЪЗЛАГА на дирекция „Правна“ да изготви проект на Правила за командироване на съдии и проект на Правила за командироване на прокурори и следователи.

5. ОТНОСНО: Писмо от председателя на Конституционния съд на Република България за представяне на становище по конституционно дело № 15/2020 г. (ВСС-1016/21.01.2021 г.)

**КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:**

5.1. ПРЕДЛАГА на Пленума на Висшия съдебен съвет да вземе следното решение:

1. ВАРИАНТ 1: Разпоредбите на чл. 28, ал. 1, изречение първо относно думите „или на равна по степен“ и изречение второ, и чл. 50, ал. 1 и ал. 2 относно думите „или на равна по степен длъжност в органите на съдебната власт“ от Закона за съдебната власт не са противоконституционни.

Независимостта на съдебната власт, като една от трите държавни власти е прокламирана в чл. 117, ал. 2 от Конституцията на Република България. Доколкото второто изречение на цитираната конституционна норма посочва, че при осъществяване на своите функции съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите се подчиняват само на закона, то следва да бъде прието, че именно това са основните, но не единствени параметри на конституционно установената независимост на съдебната власт. Касае се за независимост в рамките на закона.

В практиката си Конституционният съд многократно е обсъждал, че трите власти са равностойни, независими и функционират в определена взаимна връзка. Така например Конституционният съд е приел, че в термина „разделение на властите“, както и в много други правни термини има известна условност, но той се употребява и днес по традиция, създадена под въздействието на определени исторически и политически фактори. Става дума за трите основни функции на държавната власт, т.е. разграничаване компетентността между трите групи органи, а не някакво тривластие, изключено в управлението на съвременната държава. В този смисъл разделението на властите е метод за оптимално функциониране на върховната държавна власт и средство за предотвратяване на евентуален произвол от страна на другите държавни органи (Решение № 6 от 22.04.1993 г. на Конституционния съд по к. д. № 4/1993 г.).

Законодателната дейност като правотворческа дейност се осъществява от Народното събрание, което приема, изменя, допълва и отменя законите.

Член 132а, ал. 10 и чл. 133 от Конституцията, делегират на законодателя да уреди организацията и дейността на Висшия съдебен съвет, Инспектората на Висшия съдебен съвет, на съдилищата, на прокурорските и на следствените органи, статутът на съдиите, прокурорите и следователите, условията и реда за назначаване и освобождаване от длъжност на съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите, както и за осъществяване на тяхната отговорност. Съблюдавайки конституционното изискване основни обществени отношения да бъдат регулирани със закон, Народното събрание е задължено да създаде първична правна уредба по всички въпроси, визирани в конституционните норми, които изрично посочват, че съответната материя трябва да бъде уредена със закон. Така чл. 132а, ал. 10 и чл. 133 от Конституцията категорично изискват първична законова уредба по въпросите относно институционалното обезпечаване и кадровото ръководство на съдебната власт. (Решение № 9 от 03.07.2014 г. на Конституционния съд по к.д. № 3/2014 г.). Следователно, в компетентността на Народното събрание е да създаде законова уредба по отношение на функционирането на съдебната власт по начин, по който да не бъде нарушена нейната независимост. Законодателят преценява по целесъобразност как, чрез законови механизми, да осигури нейната стабилност, прозрачност и кариерно развитие на магистратите. Именно на законодателя е възложено да приеме, а когато са налице предпоставките за това и да измени и/или допълни Закона за съдебната власт, който е основен по отношение на устройството, организацията на работата на органите на съдебна власт и тяхната правораздавателната дейност, което препятства възможността за промени без необходимото демократично разглеждане. Израз на това демократично разглеждане е и възможността кадровият орган, както и други граждани и юридическите лица да предоставят становище по всички Закони за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, в рамките на проведените съгласувателни процедури и обществени консултации.

Упражняването на конституционно възложени правомощия на Народното събрание няма как да бъде нарушаване на принципа на независимост на съдебната власт, закрепен в чл. 117, ал. 2 от Конституцията.

Липсват основания да се приеме, че разпоредбите на чл. 28, ал. 1, изречение първо относно думите „или на равна по степен“ и изречение второ, и чл. 50, ал. 1 и ал. 2 относно думите „или на равна по степен длъжност в органите на съдебната власт“ от Закона за съдебната власт

противоречи на чл. 4, ал. 1 и чл. 5, ал. 1 от Конституцията. За да бъдат конституционносъобразни, приетите от Народното събрание актове трябва да съответстват както на Конституцията, така и на останалите действащи закони, защото противното би противоречало пряко на чл. 4, ал. 1, изр. 2, предл. 2 от Конституцията. Компетентността на Народното събрание да приеме, респективно да измени Закона за съдебната власт, произтича от самата Конституция, а нормите предмет на искането на пленума на Върховния касационен съд в обсъжданата им част не противоречат на други закони.

Съгласно трайната практика на Конституционния съд „законосъобразността на държавното управление е конституционно изискване, което го прави предвидимо, а това е предпоставка за правната сигурност.“ Съдът добавя също, че „правната сигурност и стабилност са характеристики на правовата държава, която изисква трайно и последователно законодателно регулиране на обществените отношения“ (Решение № 1 от 2005 г. на Конституционния съд по к. д. № 8/2004 г., Решение № 7 от 2005 г. на Конституционния съд по к. д. № 1/2005 г., Решение № 3 от 2008 г. на Конституционния съд по к. д. № 3/2008 г., Решение № 3 от 2017 г. на Конституционния съд по к. д. № 11/2016 г. и др.)

С измененията и допълненията на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 62 от 2016 г.), както и с тези от 2019 г. (ДВ, бр. 17 от 2019 г.) се възложиха редица нови правомощия на Инспектората към Висшия съдебен съвет, които значително разшириха дейността на проверяващия орган. Новите задължения на главния инспектор и инспекторите увеличават обществените очаквания и изисквания към дейността им. В тази връзка законодателят, за да осигури успешното реализиране на правомощията на органа, създава механизъм, който да гарантира избора на съдии, прокурори и следователи, които притежават високи професионални и нравствени качества. За да се привлекат такива магистрати, те следва да имат възможност за професионално кариерно развитие. Именно с тази цел законодателят приема изменението на нормата на чл. 50 от Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 29 от 2019 г.). Уредената възможност след изтичане на мандата главния инспектор и инспекторите да бъдат възстановени на длъжност с една степен по-висока от заеманата преди избора, ще доведе до привличане в състава на Инспектората на мотивирани съдии, прокурори и следователи, притежаващи висок професионализъм, имащи мотивация да работят пълноценно и активно, и за които работата в органа не би отнела възможността за кариерно развитие.

Видно от мотивите на законодателя при приемане на изменението на чл. 28, ал. 1 от Закона за съдебната власт (ДВ, бр.11 от 2020 г.)

предложението за промяна има легитимната цел да уеднакви статута на изборните членове на Висшия съдебен съвет с този на главния инспектор и инспекторите от Инспектората към Висшия съдебен съвет, по отношение на правните възможности за продължаване на кариерното развитие след приключване на мандата им. Посочено е, че Висшият съдебен съвет е конституционно установен орган, който представлява съдебната власт, осигурява и отстоява независимостта ѝ, определя състава и организацията на работата на съдилищата, прокуратурите и следствените органи и обезпечава финансово и технически тяхната дейност. Допълнено е, че от изключително значение за осъществяване на правомощията на колективния орган е персоналният му състав, като привличането на съдии, прокурори и следователи с доказани високи професионални качества е основна предпоставка за ефективната му дейност. Изведени са аргументи и че промяната на посочената разпоредба ще доведе до привличането в състава на Висшия съдебен съвет на мотивирани и висококвалифицирани съдии, прокурори и следователи, притежаващи висок професионализъм, за които, по подобие на главния инспектор и инспекторите от Инспектората на Висшия съдебен съвет, работата в този орган не би отнела възможността за кариерно развитие, което биха имали извън него.

Изложените мотиви категорично свидетелстват за законодателен подход, който цели последователно законодателно регулиране на обществените отношения, доколкото третира еднакво магистратите, които в определен момент на кариерното си развитие са заемали длъжността „член на Висшия съдебен съвет“ и тези които са били главен инспектор или инспектор в Инспектората към Висшия съдебен съвет. Последното от своя страна кореспондира и с принципа, закрепен в чл. 6, ал. 2 от Конституцията. Естеството на упражняваната от членовете на Висшия съдебен съвет, главния инспектор и инспекторите дейност е наложила тези законодателни решения, които са в рамките на законодателната целесъобразност. Същите отчитат придобития опит в управлението на съдебната власт и осъществяването на контролните функции, чрез извършването на проверки, като специфичен и съчетаващ в себе си както досегашните правни познания на членовете и инспекторите като висококвалифицирани юристи, така и нови по-богати относно практическите аспекти на осъществяване на правомощията по чл. 30 и чл. 54 от Закона за съдебната власт.

В допълнение към всичко изложено по отношение на конституционосъобразността на разпоредбите на чл. 28, ал. 1, изречение първо относно думите „или на равна по степен“ и изречение второ, и чл. 50, ал. 1 и ал. 2 относно думите „или на равна по степен длъжност в органите на съдебната власт“ от Закона за съдебната власт е необходимо да

бъдат посочени и някои съображения относно законодателната целесъобразност на разпоредбата.

В по-голямата част от държавите-членки на Европейския съюз членовете на съдебните съвети запазват качеството си на магистрати. В конституционния модел на българския съдебен съвет членовете не упражняват професията си на съдия, прокурор или следовател през целия петгодишен мандат на органа, което реално пречатства всякаква възможност за кариерно развитие през дълъг период от време и на практика демотивира магистрати с високи професионални качества да участват в управлението на съдебната система. Същата релация е относима и по отношение на по-младите магистрати, които по дефиниция имат енергията и силите за извършване на реформи. За да се гарантира хипотезата, в която за членове на съвета ще кандидатстват не само магистрати от върховните нива, които нямат интерес от кариерно развитие, а също и такива с доказани професионални качества, включително и от по-ниските нива, е необходим механизъм за компенсиране на този немалък професионален застой в кариерното развитие на членовете на съвета.

Въпросът за кариерната компенсация следва да се разглежда задължително в контекста на съдебната реформа, която Висшият съдебен съвет е длъжен да осъществява. Решенията на органа, респективно неговите колегии, по отношение на структурните реформи свързани с оптимизацията на съдилищата и прокуратурите, кадровите въпроси и въобще всички решения приемани в изпълнение на законовите правомощия, водят не просто до възможност, а до не рядко категорично общо негативно отношение към членовете на съвета, което се отразява в кариерното им развитие след края на мандата. Подобно е отношението и към главния инспектор и инспекторите от Инспектората към Висшия съдебен съвет поради характерът на осъществяваната от тях дейност.

Независимо, че избраният евро-модел на българския Висш съдебен съвет е предоставил на този орган правомощията по кариерните въпроси, оценяването на магистратите във всеки конкурс се осъществява от конкурсни комисии от действащи магистрати и на практика решението на тези комисии в голяма степен предопределя и решението на съответната колегия на Висшия съдебен съвет за това кои магистрати да бъдат повишени. Няма механизъм за изключване на субективното отношение от страна на членове на конкурсните комисии, когато то е свързано не с оглед качествата на кандидата, а с обстоятелства, свързани с неговата дейност като член на Висшия съдебен съвет или инспектор в Инспектората към Висшия съдебен съвет.

В обобщение може да се приеме, че настоящата законова рамка на кариерно развитие на магистратите, от една страна, и задължението на членовете на съдебния съвет да осъществяват реформи в съдебната власт, а

на инспекторите да осъществяват правомощията на органа по чл. 54 от Закона за съдебната власт, от друга страна, са взаимно изключващи се фактори, които в крайна сметка водят до опасност от пълен конформизъм и липса на проактивност за осъществяване на важните задачи пред най-висшите административни органи в съдебната власт.

По изложените по-горе съображения считаме, че разпоредбите на чл. 28, ал. 1, изречение първо думите „или на равна по степен“ и изречение второ, и чл. 50, ал. 1 и ал. 2 думите „или на равна по степен длъжност в органите на съдебната власт“ от Закона за съдебната власт не следва да бъдат обявявани за противоконституционни.

ВАРИАНТ 2: Разпоредбите на чл. 28, ал. 1, изречение първо относно думите „или на равна по степен“ и изречение второ, и чл. 50, ал. 1 и ал. 2 относно думите „или на равна по степен длъжност в органите на съдебната власт“ от Закона за съдебната власт са противоконституционни.

Основополагащ принцип е, че съдебната власт е независима, съгласно чл. 117, ал. 2 от Конституцията, като една от гаранциите за тази независимост е правото ѝ сама да назначава, понижава, премества и освобождава от длъжност съдиите, прокурорите и следователите – чл. 131 от Конституцията на Република България. Именно за тази цел е създаден специфичен съдебен орган с точно определени административни и организационни правомощия – това е Висшият съдебен съвет, чието правно положение е регламентирано в чл. 130 от Конституцията (Решение № 8 от 1994 г. на Конституционния съд по к. д. № 9/1994 г.).

В практиката си Конституционният съд многократно е обсъждал, че трите власти са равностойни, независими и функционират в определена взаимна връзка. Така например Конституционният съд е приел, че в термина „разделение на властите“, както и в много други правни термини има известна условност, но той се употребява и днес по традиция, създадена под въздействието на определени исторически и политически фактори. Става дума за трите основни функции на държавната власт, т.е. разграничаване компетентността между трите групи органи, а не някакво тривластие, изключено в управлението на съвременната държава. В този смисъл разделението на властите е метод за оптимално функциониране на върховната държавна власт и средство за предотвратяване на евентуален произвол от страна на другите държавни органи (Решение № 6 от 22.04.1993 г. на Конституционния съд по к. д. № 4/1993 г.).

Съдебната власт е структурно и функционално обособена. Тя осъществява правосъдната функция на държавата и от това произтича необходимостта от повишени гаранции за независимостта ѝ. Създаването

на правни норми, които на законово ниво подменят демократичния принцип на конкурсното начало при заемане, респективно повишаване на магистратска длъжност води до накърняване на прокламираната независимост.

Действително в основата на формирането и функционирането на Висшия съдебен съвет учредителната власт е заложила именно взаимодействието между властите, но паралелно с това е въвела конституционна недопустимост за въздействие от другите власти върху осъществяване функциите на съдебната власт.

Безспорно е, че чл. 132а, ал. 10 и чл. 133 от Конституцията, възлагат на законодателя да уреди организацията и дейността на Висшия съдебен съвет, Инспектората към Висшия съдебен съвет, на съдилищата, на прокурорските и на следствените органи, статутът на съдиите, прокурорите и следователите, условията и реда за назначаване и освобождаване от длъжност на съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите, както и за осъществяване на тяхната отговорност. Съблюдавайки конституционното изискване основни обществени отношения да бъдат регулирани със закон, Народното събрание е задължено да създаде първична правна уредба по всички въпроси, визирани в конституционните норми, които изрично посочват, че съответната материя трябва да бъде уредена със закон. Така чл. 133 от Конституцията категорично изисква първична законова уредба по въпросите относно институционалното обезпечаване и кадровото ръководство на съдебната власт. (Решение № 9 от 03.07.2014 г. на Конституционния съд по к.д. № 3/2014 г.). Следователно, в компетентността на Народното събрание е да създаде законова уредба по отношение на функционирането на съдебната власт по начин, по който да не бъде нарушена нейната независимост. Изменението в разпоредбите на чл. 28, ал. 1, изречение първо относно думите „или на равна по степен“ и изречение второ, и чл. 50, ал. 1 и ал. 2 относно думите „или на равна по степен длъжност в органите на съдебната власт“ от Закона за съдебната власт обаче представлява вътрешна намеса на законодателната власт във функционирането на съдебната власт при осъществяване на нейните функции. В този смисъл следва да бъдат споделени мотивите в искането на пленума на Върховния касационен съд, че Конституцията урежда служебния статут на съдиите, прокурорите и следователите, така че да осигури тяхната независимост и подчинението им само на закона и затова същите се назначават, повишават, понижават, преместват и освобождават от длъжност само от Висшия съдебен съвет (чл. 129, ал. 1 на Конституцията). Той е единственият орган, който според Конституцията е разположен вътре в съдебната система (чл. 130 от Конституцията) и определя персоналният съдийски, прокурорски и следователски състав в

цялата страна. По изключение председателите на Върховния касационен съд, на Върховния административен съд и главният прокурор на Република България се назначават и освобождават от длъжност от президента на републиката по предложение на Висшия съдебен съвет (чл. 129, ал. 2 от Конституцията).

Концепцията на конституционния законодател при създаването на Висшия съдебен съвет е да бъде следван единен подход при избирането на съдиите, прокурорите и следователите, което да се осъществява от съответния колективен орган и по този начин съдебната система да бъде кадрово обезпечена, с цел осигуряване на нейната независимост. Посоченият принцип намира регламентация в Закона за съдебната власт чрез създаването на Раздел Па „Конкурс за повишаване в длъжност и за преместване на съдия, прокурор и следовател в органите на съдебната власт“. Избор на административни ръководители на органите на съдебната власт“, като основен акцент е поставен на предварителното провеждане на конкурс. Законодателят при приемане на измененията в разпоредбата на чл. 28 и чл. 50 от Закона за съдебната власт е извел оперативни управленски функции по назначаване, повишаване, понижаване, преместване и освобождаване от длъжност на съдиите, прокурорите и следователите, като със закон е определил определени лица да бъдат назначени на определени позиции в съдебната система, при заобикаляне на принципа на конкурсното начало. Изложеното е основание да бъде прието, че посоченото законодателно решение представлява противоречие не само с прокламирания в чл. 8 от Конституцията принцип на разделение на властите (Решение № 1 от 27.01.2005 г. на Конституционния съд по к.д. № 8/2004 г., Решение № 2 от 23 май 2013 г. на Конституционния съд по к.д. № 1/2013 г., Решение № 3 от 28 април 2020 г. на Конституционния съд по к.д. № 5 от 2019 г.), но и на чл. 6, ал. 2 от Конституцията за равенство на всички граждани пред закона, за което ще бъдат изложени и допълнителни съображения.

Разпоредбите на чл. 28, ал. 1 и чл. 50 от Закона за съдебната власт в относимите им части противоречат на принципа за равенството на магистратите като граждани пред закона спрямо магистратите, които са били избрани за членове на Висшия съдебен съвет или инспектори в Инспектората към Висшия съдебен съвет. Управлението на съдебната система, което е правомощие на Висшия съдебен съвет по закон, не съставлява единствено отговорност за решаването на кадровите и общите организационни въпроси на системата, но и отговорност за "състоянието на духа" в тази система, за мотивацията на магистратите да осъществяват своята дейност, като това състояние и мотивация се определя и от обстоятелството дали магистратите се чувстват справедливо поставени спрямо своите представители в органа на управление на съдебната власт.

Ето защо създаването на привилегировано положение на магистратите – членове на Висшия съдебен съвет и инспектори от Инспектората към Висшия съдебен съвет винаги следва да бъде квалифицирано като нарушение на принципа, установен в чл. 6, ал. 2 от Конституцията.

Поначало привилегиите са нарушения на принципа на равноправието. Етимологически привилегия идва от *privus legis*, т. е. извън правото. Затова в една правова държава те трябва да се смятат предварително изключени. В определени случаи обаче привилегиите, които Конституцията допуска, са обществено необходими и социално оправдани. Те се създават за преодоляване на съществуващо неравенство с цел да се стигне до желаното постулирано равенство. В други случаи, поради особеностите и важността на правата и задълженията, които имат някои граждани (народни представители, президент, вицепрезидент, министър-председател, министри, съдии, прокурори и следователи), те имат привилегировано правно положение спрямо останалите граждани относно наказателната отговорност и личната неприкосновеност. За да изпълняват високоотговорните си задължения, Конституцията предоставя на тези граждани съвкупност от права, чрез които им обезпечава по-голяма свобода и самостоятелност, сигурност и независимост спрямо органите на изпълнителната и съдебната власт, отколкото на другите граждани. В чл. 6, ал. 2 Конституцията са посочени изчерпателно социалните признаци за недопускане на ограничения на правата или за предоставяне на привилегии. Допускането на привилегии на основание на тези признаци винаги съставлява нарушение на принципа за равенство на всички граждани пред закона (Решение № 14 от 10 ноември 1992 г. на Конституционния съд по к. д. 14/1992 г.). Настоящият случай не попада в никоя от изложените хипотези на нормативно и фактически необходима привилегия, тъй като се касае за преимущество на определена категория магистрати и ограничение на правата на други, доколкото се предвижда различен режим на кариерно израстване.

Разпоредбата се явява дискриминационна и по отношение на членовете на Висшия съдебен съвет и инспекторите от Инспектората към Висшия съдебен съвет, които преди избирането си са били магистрати от върховни нива на органите на съдебната власт /Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Върховната касационна прокуратура/ и които, след изтичането на мандата им или неговото предсрочно прекратяване, ще се върнат в същия орган, без да се възползват от предвидения „кариерен бонус“. От възможността предоставена в чл. 28 от Закона за съдебната власт няма да може да се възползват и членовете на Висшия съдебен съвет избрани от Народното събрание измежду хабилитирани учени по правни науки, адвокати и други юристи с високи

професионални и нравствени качества, което също води до нееднаквото им третиране.

По изложените по-горе съображения считаме, че разпоредбите на чл. 28, ал. 1, изречение първо относно думите „или на равна по степен“ и изречение второ, и чл. 50, ал. 1 и ал. 2 относно думите „или на равна по степен длъжност в органите на съдебната власт“ от Закона за съдебната власт следва да бъдат обявени за противоконституционни.

2. Становището на Пленума на Висшия съдебен съвет по конституционно дело № 15/2020 г. да се изпрати на Конституционния съд на Република България.

5.2. ВНАСЯ като точка в дневния ред за разглеждане на заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет на **18.02.2021 г.**

6. ОТНОСНО: Писмо от омбудсмана на Република България. (ВСС-1016/21.01.2021 г.)

КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

РЕШИ:

6.1. Писмото от омбудсмана на Република България **ДА СЕ ИЗПРАТИ** на главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет и на председателя на Върховния касационен съд, по компетентност.

6.2. ДА СЕ УВЕДОМИ доц. д-р Диана Ковачева, омбудсман на Република България за решението по т.б.1.

7. ОТНОСНО: Писмо от началника на политическия кабинет на заместник министър-председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи за предоставяне на информация по Годишен доклад относно ситуацията с върховенството на закона в ЕС за 2021 г. (ВСС-1394/02.02.2021 г.).

КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

РЕШИ:

7.1. ПРИЕМА за сведение Плана за изпълнение на мерки в отговор на препоръки, съдържащи се в Доклад на Европейската комисия от 30 септември 2020 г.

7.2. Въпросите, поставени в Плана за изпълнение на мерки в отговор на препоръки, съдържащи се в Доклад на Европейската комисия от

30 септември 2020 г., не са пряко относими към функционалната компетентност на Комисия по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет.

7.3. ДА СЕ УВЕДОМИ Христина Тодорова – директор на дирекция „Международна дейност и протокол“ за решението по т. 7.2.

8. ОТНОСНО: Извлечение от протокол № 4/27.01.2021 г. от заседание на комисия „Бюджет и финанси“ към Пленума на Висшия съдебен съвет, относно решение на Министерски съвет № 64/22.01.2021 г. за бюджетната процедура за 2022 г.

**КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:**

8.1. В правомощията на Комисия по правни въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет не се предвиждат нови дейности за периода 2022 – 2024 г., които до настоящия момент не са били предвидени в бюджета на Висшия съдебен съвет.

8.2. Решението по т. 8.1 да се предостави на Комисия „Бюджет и финанси“ към Пленума на Висшия съдебен съвет.

9. ОТНОСНО: Писмо от Главния секретар на администрацията на Главния прокурор във връзка с решение на Комисия по правни и институционални въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 2/16.01.2017 г.

**КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:**

9.1. ПРИЕМА за сведение становище, изготвено по повод депозирано писмо вх.№ ВСС-299/08.01.2021 г. от Главния секретар на администрацията на Главния прокурор, във връзка с решение на Комисия по правни и институционални въпроси към Пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 2/16.01.2017 г.

9.3. Решението по т. 9.1. да се изпрати на Главния секретар на администрацията на Главния прокурор.

10. ОТНОСНО: Писмо от министъра на правосъдието във връзка с определяне на участници в състава на работна група със задача изготвяне на проект за изменение и допълнение на Наредбата за единните държавни

изисквания за придобиване на висше юридическо образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“.

**КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
РЕШИ:**

10.1. ПРЕДЛАГА на Пленума на Висшия съдебен съвет да вземе следното решение:

1. **ОПРЕДЕЛЯ** за представители от Висшия съдебен съвет за участие в работна група, която да обсъди предложения за изменение и допълнение на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше юридическо образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“:

- - член на Висшия съдебен съвет;
- - член на Висшия съдебен съвет.

10.2. ВНАСЯ като точка в дневния ред за разглеждане на заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет на **18.02.2021 г.**

**ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯТА: (п)**

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА